

ภาคผนวก ๖

ตัวอย่างการคำนวณค่าที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ในแต่ละปี สำหรับกรณีฐาน

1. จำนวนปีที่ใช้ในการวิเคราะห์

$$\frac{\text{อายุการใช้งานหลอดไฟ}}{\text{(ปีต่อหลอด)}} = \frac{\text{ช่วงไม่งานหลอดตะเกียบต่อหลอด}}{\text{ช่วงไม่งานหลอดตะเกียบต่อปี}}$$

อายุการใช้งานหลอดได้

- ประเภทบ้านอยู่อาศัย $= 1,000 / 1,800 = 0.56$ ปีต่อหลอด
- ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย $= 1,000 / 4,000 = 0.25$ ปีต่อหลอด

อายุการใช้งานหลอดตะเกียบ

- ประเภทบ้านอยู่อาศัย $= 6,000 / 1,800 = 3.33$ ปีต่อหลอด
- ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย $= 6,000 / 4,000 = 1.50$ ปีต่อหลอด

เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการเปลี่ยนประเภทหลอดไฟตลอดอายุการใช้งานหลอดตะเกียบ 1 หลอด (6,000 ชั่วโมง) ดังนั้น จะได้จำนวนปีที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์สำหรับผู้ใช้ไฟประเภทบ้านอยู่อาศัยและไม่ใช่ที่อยู่อาศัยเท่ากับ 3.33 ปีต่อหลอด และ 1.50 ปีต่อหลอด ตามลำดับ

2. ค่าซื้อหลอดไฟต่อปี

$$\frac{\text{ค่าซื้อหลอดไฟ}}{\text{(บาทต่อปี)}} = \frac{\text{ราคาหลอดไฟ (บาทต่อหลอด)}}{\text{อายุการใช้งานหลอดไฟ (ปีต่อหลอด)}}$$

มูลค่าทางการเงินของค่าซื้อหลอดได้

- ประเภทบ้านอยู่อาศัย $= 18 / 0.56 = 32.40$ บาทต่อปี
- ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย $= 18 / 0.25 = 72.00$ บาทต่อปี

มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของค่าซื้อหลอดได้

$$- \text{ ประเภทบ้านอยู่อาศัย} = 17 / 0.56 = 30.60 \text{ บาทต่อปี}$$

$$- \text{ ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย} = 17 / 0.25 = 68.00 \text{ บาทต่อปี}$$

หมายเหตุ:

- 1) เนื่องจากเป็นการศึกษาความคุ้มค่าตลอดอายุการใช้งานหลอดตะเกียบ 1 หลอด ดังนั้น ค่าซื้อหลอดตะเกียบจะจ่ายเพียงครั้งเดียว ณ ปีที่ 0
- 2) กำหนดให้เงินลงทุนเริ่มต้น ณ ปีที่ 0 มีค่าเท่ากับค่าซื้อหลอดไฟ 1 หลอด ดังนั้น จะได้ค่าซื้อหลอดไฟเมื่อสิ้นปีที่ 1 เท่ากับ ค่าซื้อหลอดไฟต่อปี หักด้วยค่าซื้อหลอดไฟต่อหลอด

3. ค่าไฟฟ้าต่อปี

$$\begin{aligned} \text{ค่าไฟฟ้า} &= \frac{\text{จำนวนวัตต์ต่อหลอด} \times \text{ชั่วโมงการใช้งานหลอดไฟต่อปี} \times \text{อัตราค่าไฟฟ้า}}{1,000} \\ (\text{บาทต่อปี}) & \end{aligned}$$

มูลค่าทางการเงินของค่าไฟฟ้าต่อปีจากการใช้งานหลอดได้

$$- \text{ ประเภทบ้านอยู่อาศัย} = (60 \times 1,800 \times 3.08) / 1,000 = 332.64 \text{ บาทต่อปี}$$

$$- \text{ ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย} = (60 \times 4,000 \times 2.91) / 1,000 = 698.40 \text{ บาทต่อปี}$$

มูลค่าทางการเงินของค่าไฟฟ้าต่อปีจากการใช้งานหลอดตะเกียบ

$$- \text{ ประเภทบ้านอยู่อาศัย} = (11 \times 1,800 \times 3.08) / 1,000 = 60.98 \text{ บาทต่อปี}$$

$$- \text{ ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย} = (11 \times 4,000 \times 2.91) / 1,000 = 128.04 \text{ บาทต่อปี}$$

มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของค่าไฟฟ้าต่อปีจากการใช้งานหลอดได้

$$- \text{ ประเภทบ้านอยู่อาศัย} = (60 \times 1,800 \times 2.86) / 1,000 = 308.88 \text{ บาทต่อปี}$$

$$- \text{ ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย} = (60 \times 4,000 \times 2.71) / 1,000 = 650.40 \text{ บาทต่อปี}$$

มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของค่าไฟฟ้าต่อปีจากการใช้งานหลอดตะเกียบ

$$- \text{ ประเภทบ้านอยู่อาศัย} = (11 \times 1,800 \times 2.86) / 1,000 = 56.63 \text{ บาทต่อปี}$$

$$- \text{ ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย} = (11 \times 4,000 \times 2.71) / 1,000 = 119.24 \text{ บาทต่อปี}$$

4. ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงได้จากการลดการผลิตไฟฟ้า

$$\begin{array}{lcl} \text{ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงได้จาก} & = & \text{ส่วนต่างของต้นทุนการผลิต/จำนวนรายไฟฟ้า} \\ \text{การลดการผลิต/จำนวนรายไฟฟ้า} & = & \text{จากการใช้งานหลอดได้แล้วหลอดทดแทน} \end{array}$$

$$\begin{array}{lcl} \text{ต้นทุนการผลิต/จำนวนรายไฟฟ้า} & = & \text{จำนวนหน่วยไฟฟ้าที่ใช้ต่อปี} \times \\ \text{จากการใช้งานหลอดไฟ} & = & \text{ต้นทุนเฉลี่ยในการผลิต/จำนวนรายไฟฟ้า} \end{array}$$

โดยที่

$$\begin{array}{lcl} \text{จำนวนหน่วยไฟฟ้าที่ใช้ต่อปี} & = & (\text{จำนวนวัตต์ต่อหลอด} \times \text{ชั่วโมงใช้งานหลอดไฟต่อปี}) / 1,000 \\ \text{ต้นทุนเฉลี่ยในการผลิต/จำนวนรายไฟฟ้า} & = & \sum(\text{สัดส่วนเชื้อเพลิง} \times \text{ต้นทุนผลิตไฟฟ้าตามประเภท} \\ & & \text{เชื้อเพลิง}) + \text{ต้นทุนสายส่ง} + \text{ต้นทุนระบบจำนวนราย} \\ & & = [(0.70 \times 2.29) + (0.20 \times 2.21) + (0.05 \times 0.05) + \\ & & (0.01 \times 4.12) + (0.02 \times 2.63)] + 0.37 + 0.44 \\ & & = 2.95 \text{ บาทต่อหน่วย} \end{array}$$

จะได้

ต้นทุนการผลิต/จำนวนรายไฟฟ้าจากการใช้งานหลอดได้

- ประเภทบ้านอยู่อาศัย $= (60 \times 1,800 \times 2.95) / 1,000 = 318.74 \text{ บาทต่อปี}$
- ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย $= (60 \times 4,000 \times 2.95) / 1,000 = 708.31 \text{ บาทต่อปี}$

ต้นทุนการผลิต/จำนวนรายไฟฟ้าจากการใช้งานหลอดทดแทน

- ประเภทบ้านอยู่อาศัย $= (11 \times 1,800 \times 2.95) / 1,000 = 58.44 \text{ บาทต่อปี}$
- ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย $= (11 \times 4,000 \times 2.95) / 1,000 = 129.86 \text{ บาทต่อปี}$

5. ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงได้จากการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

$$\frac{\text{ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงได้จาก}}{\text{การลดการปล่อยก๊าซ CO}_2} = \frac{\text{ส่วนต่างของต้นทุนการปล่อยก๊าซ CO}_2}{\text{จากการใช้งานหลอดไส้และหลอดตะเกียง}}$$

$$\frac{\text{ต้นทุนการปล่อยก๊าซ CO}_2}{\text{จากการใช้งานหลอดไฟ}} = \frac{\text{จำนวนหน่วยไฟฟ้าที่ใช้ต่อปี} \times \text{ค่าการปล่อย CO}_2}{\times \text{ราคาซื้อขายคาร์บอนเครดิต}}$$

จะได้

ต้นทุนการปล่อยก๊าซ CO₂ จากการใช้งานหลอดไส้

- ประเภทบ้านอยู่อาศัย = $(60 \times 1,800 \times 0.55 \times 0.85) / 1,000 = 50.49$ บาทต่อปี
- ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย = $(60 \times 4,000 \times 0.55 \times 0.85) / 1,000 = 112.20$ บาทต่อปี

ต้นทุนการปล่อยก๊าซ CO₂ จากการใช้งานหลอดตะเกียง

- ประเภทบ้านอยู่อาศัย = $(11 \times 1,800 \times 0.55 \times 0.85) / 1,000 = 9.26$ บาทต่อปี
- ประเภทที่ไม่ใช่บ้านอยู่อาศัย = $(11 \times 4,000 \times 0.55 \times 0.85) / 1,000 = 20.57$ บาทต่อปี